

УДК 502.4:911.5

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛАНДШАФТІВ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАДНІСТРОВ'Я

Галина Пилипенко, Світлана Тодорова

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
вул. Дворянська, 2, 65082 Одеса, Україна*

Проаналізовано сучасний стан ландшафтів та структуру мережі природно-заповідних об'єктів на території Задністров'я. Кількісно та якісно оцінено об'єкти природно-заповідного фонду території дослідження. Встановлено ландшафтно-географічну репрезентативність мережі заповідних об'єктів.

Ключові слова: ландшафти, біологічне та ландшафтне різноманіття, природно-заповідний фонд, кількісне та якісне оцінення, Задністров'я, індекс інсуляризованості, природоохоронний індекс.

Вступ. У сучасних умовах інтенсивного освоєння природних територій актуальним є питання збереження та охорони ландшафтних комплексів на всіх рівнях організування: від локального до планетарного. Протягом останніх двох десятиліть в усіх європейських країнах, у т. ч. й в Україні, реалізується Всеєвропейська стратегія збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, яка була прийнята на Конвенції з охорони довкілля в 1995 р. в Софії.

З року в рік все більш вираженими стають наслідки негативного впливу техногенних і антропогенних чинників на екосистеми, що призводить до їхньої деградації та фрагментації ландшафтів. Своєю чергою, це веде до екологічної кризи глобального характеру, а саме: зміни клімату, зменшення озонового шару, забруднення важкими металами, нафтопродуктами, хімічними речовинами, поширення явищ опустелення та ін. Унаслідок ми маємо 65 % екосистем світу, які вже знищені або істотно змінені [5].

В Україні питання збереження та відтворення біо- та ландшафтного різноманіття також стоїть дуже гостро й є одним з пріоритетів державної політики в сфері природокористування та охорони довкілля. За багатством біорізноманіття Україна поступається в Європі лише Франції. Це покладає на неї високу відповідальність за його збереження [5]. Не поступається Україна багатьом європейським країнам і за різноманітністю ландшафтних комплексів, деякі з яких є рідкісними або унікальними, зокрема, приморські ландшафти в межах Задністров'я.

Багато провідних вчених України вивчають питання збереження, оцінення та відтворення біотичного та ландшафтного різноманіття, зокрема, такі, як Ю. Шеляг-Сосонко, Я. Мовчан, В. Гринивецький, А. Протасов, І. Смельянов, М. Голубець та багато інших. На території Одеської області цими питаннями займаються такі вчені, як В. Стойловський, О. Попова, І. Русев та ін.

Мета і завдання. Об'єктом дослідження стала територія Задністров'я, розміщена на південному заході Одеської області.

Предмет дослідження – сучасний стан ландшафтів території Задністров'я, шляхи їхнього збереження.

Мета статті – вивчення сучасного стану ландшафтів, аналіз мережі заповідних об'єктів території Задністров'я та проведення комплексного їхнього оцінення.

Для вирішення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- вивчити сучасний стан ландшафтів на території Задністров'я;
- проаналізувати мережу природно-заповідних об'єктів, як спосіб збереження біо- та ландшафтного різноманіття шляхом їхньої консервації;
- кількісно та якісно оцінити мережу природно-заповідних об'єктів;
- проаналізувати репрезентативність ландшафтів у мережі природно-заповідних об'єктів.

Матеріали та методи. Фактичним матеріалом до написання роботи була фондова література; державна документація; картографічні матеріали, надані місцевими держлісгоспами та лісництвами; карти Одеської області масштабом 1:200 000 та 1:100 000; матеріали Реєстру природного заповідного фонду (ПЗФ) території Одеської області; статті за тематикою; власні польові дослідження та ін.

Також використовували такі методи: картографічний, польовий, аналітичний, математичний, порівняльно-географічний, статистичний.

Результати та обговорення. Задністров'я є одним з регіонів України, який багатий на видове та ландшафтне різноманіття. Територія є своєрідним поєднанням степових ландшафтів, різних за генезисом та структурою. Степові ландшафти репрезентовані двома підзонами: північностеповою та середньостеповою. Територія дослідження також репрезентована азональними заправними та приморськими ландшафтами, які є унікальними та своєрідними. Більше ніде в Україні, в межах однієї зони, немає такого різноманіття ландшафтів [7, 64 с.].

Проте висока господарська освоєність (більше 80 % від загальної площі) та великий відсоток розораності (близько 80 %, в Кілійському районі до 90 % від с/г угідь) призвели до суттєвого скорочення природних територіальних комплексів. Шляхом вирішення цієї проблеми є охорона ландшафтів та їхня консервація на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду.

На території Задністров'я знаходяться 23 території та об'єкти ПЗФ загальною площею 103 335,6 га, з них п'ять мають загальнодержавне значення (табл. 1). На рисунку показано географічне розміщення природно-заповідних об'єктів.

Згідно з природоохоронним законодавством на території України відомо 11 категорій територій та об'єктів ПЗФ [2], з них 7 репрезентовані на території дослідження: (біосферний заповідник, два національні природні парки, дванадцять заказників, дві пам'ятки природи, чотири парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, регіональний ландшафтний парк, заповідне урочище).

Кількісне та якісне оцінення природно-заповідних об'єктів (ПЗО) дає змогу проаналізувати їхній сучасний стан, визначити, наскільки вони виконують свої природоохоронні функції, зокрема, щодо збереження ландшафтів. Оцінюють мережу природно-заповідного фонду за допомогою визначення комплексу критеріїв та різних показників. Найчастіше використовують такий показник, як *відсоток заповідності території*, тобто відношення площі природно-заповідного фонду до загальної площі певної території. Для території Задністров'я цей показник становить 7,9 % від площі Задністров'я (1 310 600 га). Це ви-

сокий відсоток заповідності порівняно як з середнім показником по Україні – 6,05, так і в Одеській області – 4,53% (станом на 01.01.2012 р.). Рідше розраховують *відсоток суворої заповідності*, тобто відношення площі природно-заповідного об'єкта певної території з суворим режимом першої категорії Міжнародного союзу охорони природи і природних ресурсів (МСОП) до загальної площі регіону та площі природно-заповідних територій регіону [4, 10].

Таблиця 1

Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду території Задністров'я станом на 01.01.2012 р.

Номер за пор.	Назва об'єкта	Категорія	Площа, га	Місцезнаходження	Рік створення
Загальнодержавного значення					
1	Дунайський	БЗ	50 252,9	Кілійський р-н	1998
2	Нижньодністровський	НПП	21 311,1	Б-Дністровський р-н, Білявський р-н, Овідіопольський р-н	2008
3	Тузловські лимани	НПП	27 865	Татарбунарський р-н	2010
4	Староманзирський	Зк	128	Тарутинський р-н	1974
5	Острів Змії	Зк	232	Кілійський р-н	1998
Місцевого значення					
6	Діброва Могилевська	Зк	45	Тарутинський р-н	1972
7	Діброва Манзирська	Зк	100	Тарутинський р-н	1972
8	Лиманський	Зк	65	Б-Дністровський р-н	1982
9	Ліски	Зк	107	Кілійський р-н	1978
10	Жовтневий	Зк	15	Болградський р-н	1983
11	Тополине	Зк	68	Болградський р-н	2001
12	Виноградівка	Зк	297	Болградський р-н	2001
13	Лунг	Зк	799	Ізмаїльський р-н	2001
14	Тарутинський степ	Зк	5 200	Тарутинський р-н	2012
15	Баранівський ліс	Зк	163	м. Ізмаїл	2009
16	Діброва Арцизька	ПП	2	Арцизький р-н	1972
17	Новоіванівський	ПП	2	Арцизький р-н	1993
18	Дністровські плавні	ЗУ	7 620	Біляївський, Б-Дністровський р-ни	1993
19	Парк ім. Пушкіна	ППСПМ	19,1	м. Болград	1972
20	Міський сад	ППСПМ	1,5	м. Ізмаїл	1972
21	Червоноармійський дендропарк	ППСПМ	55	Болградський р-н	
22	Сергіївський	ППСПМ	18	Б-Дністровський р-н	1993
23	Ізмаїльські острови	РЛП	1366	Ізмаїльський р-н	1993

ПЗ – природні заповідники; БЗ – біосферні заповідники; НПП – національні природні парки; РЛП – регіональні ландшафтні парки; Зк – заказники; ПП – пам'ятки природи; ЗУ – заповідні урочища; БС – ботанічні сади; ДП – дендрологічні парки; Зоо – зоологічні парки; ППСПМ – парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва

Рис. 1. Картохема розміщення природно-заповідних об'єктів на території Західністрів'я.
 - - - - - межа ландшафтних підзон; * – національні парки природи; ▲ – заповідники загальнодержавного значення; ▲ – заповідники місцевого значення; ● – регіональний ландшафтний парк; □ – пам'ятки природи місцевого значення; ■ – парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва
 1 – Діброва Могилевська; 2 – Діброва Монастирська; 3 – Тарутинський степ; 4 – Лиманський; 5 – Сергіївський; 6 – Новоіванівський; 7 – Діброва Арцизька; 8 – Виноградівка; 9 – Тополине; 10 – Жовтневий; 11 – парк імені А. С. Пушкіна; 12 – Баранівський ліс; 13 – Міський сад; 14 – Ліски; 15 – Лунг

На території Західністрів'я до ПЗО першої категорії відносять лише Дунайський біосферний заповідник площею 50 252,9 га, що становить 48,6 % від загальної площі ПЗФ та 3,9 % від загальної площі дослідження.

Показник щільності об'єктів ПЗФ, тобто відношення загальної кількості природно-заповідних об'єктів до загальної площі певної території. Показник на території Західністрів'я становить 0,21 об'єкт/100 км². Середнє значення показника щільності об'єктів ПЗФ по Україні 1,08 об'єкти/100 км² [4].

Якість мережі природно-заповідних об'єктів території Західністрів'я можна визначити за допомогою індексу інсуляризованості (розчленованості) території [3]. Інсуляризація – розпад єдиних природних масивів на невеличкі острівці [3]. Індекс інсуляризованості (I) включає в себе два компоненти. Перший компонент (I_t) визначає співвідношення площі нестійких територій та об'єктів (S_i) до загальної площі ПЗФ на певній території (S). Другий компонент (I_N) ураховує кількість нестійких об'єктів регіону (N_i) до загальної кількості заповідних об'єктів регіону (N). Загалом індекс інсуляризованості території (I) обчислюють за такою формулою [3]:

$$I = (S_i / S + N_i / N) / 2.$$

До нестійких, або інсуляризованих, відносять заповідні території площею до 50 га. Значення індексу лежать у межах від 0 до 1. Встановлено, чим вищим є значення індексу інсуляризованості, тим значнішу роль у загальній території, що її розглядають, відіграють дрібні ділянки, що не мають екологічної стабільності [3].

У таблиці 2 подано результати оцінення ПЗФ Задністров'я в розрізі адміністративних районів. Показники розрахунків індексу інсуляризованості відрізняються в межах територій районів Задністров'я. Отже, для території Задністров'я індекс інсуляризованості становить 0,22. Це невисокий показник, проте він свідчить, що на території регіону виявлені екологічно нестабільні, незначні за площею, ПЗО, що не виконують своїх функцій. Найкраще ситуація склалася на територіях Кілійського та Татарбунарського районів, де інсуляризація дорівнює 0, що свідчить про брак ПЗО площею менше 50 га. В Арцизькому районі ситуація протилежна – індекс інсуляризованості дорівнює одиниці, тобто ПЗФ району складається лише з дрібних ПЗО. Неоптимально розроблена мережа ПЗО й у Болградському районі, де індекс інсуляризованості достатньо високий – 0,24.

Природоохоронний індекс (ПІ) території становить собою сукупне оцінення насиченості мережі заповідних територій будь-якої місцевості щодо її площі, що дає змогу більш об'єктивно порівнювати структуру природоохоронної мережі різних територій між собою. За ПІ оцінюють як кількісні параметри – кількість самих заповідних територій, так і якісні – категорійне різноманіття. Якісний склад оцінюють через *коефіцієнт значимості* (k_i) окремих категорій ПЗФ – визначають через відношення середньої площі досліджуваної категорії ПЗФ по Україні (Sc_i) до середньої площі всіх об'єктів ПЗФ ($Sc_{ПЗФ} = 374$ га) в Україні [1]:

$$k_i = \frac{Sc_i}{Sc_{ПЗФ}} .$$

ПІ визначають за формулою:

$$P = \frac{k_{БЗ} \cdot S_{БЗ} + k_{ПЗ} \cdot S_{ПЗ} + k_{НП} \cdot S_{НП} + k_3 \cdot S_3}{S} ,$$

де S – загальна площа території, яку оцінюють;

$S_{БЗ}$, $S_{ПЗ}$, $S_{НП}$, S_3 – площі відповідно всіх БЗ, ПЗ, НП, заказників на території.

На території Задністров'я значення ПІ дорівнює 9,1.

ПЗО розміщені на території Задністров'я нерівномірно. Так, найбільша кількість об'єктів зосереджена в Болградському (5), Білгород-Дністровському, Ізмаїльському та Тарутинському (по чотири) районах. В Ренійському та Саратському районах взагалі немає будь-яких природоохоронних об'єктів, а в Татарбунарському лише один. За відсотком заповідності показники по районах також значно відрізняються. Найбільшу частку ПЗО має Кілійський район (37,2 %), в два рази менше в Татарбунарському (18,1 %). Досить високий показник заповідності має також Білгород-Дністровський район (8,97 %). Незначною є частка ПЗФ в Арцизькому районі – всього 0,003 %, Болградському – 0,3 %, Ізмаїльському – 1,95 %.

Ще одним дуже важливим питанням при створенні оптимальної мережі природно-заповідних об'єктів території дослідження є усунення невідповідності в реєстрі, назві, характеристиці та потребують уточнення площ, функцій, режиму заповідності і, навіть, географічної прив'язки. Наприклад, за даними державного лісовпорядкування фактична площа заказника "Виноградівка" становить 267 га проти 297 га зазначених у реєстрі. Заказник характеризу-

ється як “ділянки степу, що збереглися у природному стані”, проте на території заказника переважають деревні насадження, тому необхідно змінити загальну характеристику на таку: “штучні насадження дерев, серед яких є ділянки степу з рослинами з Червоної книги України” [9]. Пропонуємо змінити назву заказника “Діброва Могилевська” на “Могилевський” у зв’язку з тим, що дуб звичайний не є головною породою. Також необхідно уточнити його площу (за даними держлісгоспу вона становить 44 га, проте в реєстрі зазначено 45 га). Неточності є також у назві заказника “Діброва Манзирська”, який в реєстрі названий як “Діброва Монастирська”. Заказник розміщений у межах ур. Манзир у 4 кв. Бородинського лісництва Саратовського держлісгоспу. О. Попова та ін. [8, 9] у дослідженнях вказують на те, що назва “ур. Манзирське” помилково вжита щодо ур. “Парк”. (1–2 кв. Бородинського лісництва). Тому необхідно перейменувати заказник на “Паркове” та виключити з назви слово “діброва” через те, що дуб звичайний не є головною породою. Доцільність такого висновку засвідчує той факт, що ботанічний заказник загальнодержавного значення “Старо-манзирський” знаходиться в межах ур. “Старий Манзир” (4 кв.). Крім того, ур. “Старий Манзир” площею 100 га описано у природно-заповідному фонді республіканського значення у 1969 році. Ще одним фактом підтвердження помилки в назвах та місцезнаходженні двох останніх заказників є те, що в результаті маршрутних досліджень [8] були виявлені цінні гербарні збори (у т. ч. червонокнижні види) саме в межах 4 кв. Бородинського лісництва Саратовського держлісгоспу. Серед таких: шафран сітчастий, підсніжник Ельвеза, гімноспермум одеський, ковила волосиста та ковила дніпровська, залізняк дніпровський (Європейський червоний список). Це свідчить про найбільшу цінність саме урочища “Старий Манзир”. Також невіршена проблема щодо картографічного зображення заказників “Діброва Могилевська” та “Діброва Манзирська”, які на багатьох атласах відмічені неподалік смт Бородино в межах квадратів 35–42, що не відповідає реєстру та фактичному розміщенню.

Таблиця 2

Кількісне оцінення природно-заповідних об’єктів
у межах адміністративних районів території Задністров’я

Номер за пор.	Назва району	Площа району, га	Загальна площа ПЗФ		Загальна кількість	ПЗО < 50, га		ПЗО ≥ 50, га		Індекс інсуляризованості
			га	%		одиниць	га	одиниць	га	
1	Арцизький	137 900	4	0,003	2	2	4	-	-	1,0
2	Білгород-Дністровський	185 200	16 618,1	8,97	4	1	18	3	16600,1	0,13
3	Болградський	1 36 400	454,1	0,33	5	2	34,1	3	420	0,24
4	Ізмаїльський	119 400	2 329,5	1,95	4	1	1,5	3	2 328	0,13
5	Кілійський	13 5900	50 591,9	37,2	3	-	-	3	50591,9	0
6	Ренійський	86 100	-	0	-	-	-	-	-	-
7	Саратський	147 500	-	0	-	-	-	-	-	-
8	Тарутинський	1 87 400	5 473	2,93	4	1	45	3	5 428	0,13
9	Тагарбунарський	174 800	27 865	18,1	1	-	-	1	27 865	0
Всього		1 310 600	103 335,6	7,9	23	7	102,6	16	103 233	0,22

За нашими даними та за дослідженнями В. Стойловського, О. Попової [9], є низка невідповідностей у реєстрі та в матеріалах лісовпорядкування щодо заказника “Лиманський”. Так, у реєстрі зазначено, що заказник знаходиться в межах кв. 7–8 неподалік с. Лиманське. Проте в ході маршрутних досліджень було виявлено, що фактичне розміщення заказника лише в межах кв. 7, площа якого становить 64 га. Кв. 8 знаходиться далеко від досліджуваної ділянки, і становить собою ур. Бикоза [9]. Також було виявлено, що заказник розміщений між селами Семенівка та Молога, тому необхідно в матеріалах Реєстру виправити всі перелічені неточності.

Подібні поправки в матеріалах Реєстру необхідно зробити ще для низки об’єктів природно-заповідного фонду території Задністров’я, серед них такі, як ентомологічний заказник “Жовтневий” (уточнення характеристики та категорії заповідності), заказник “Тополине” (уточнення характеристики), ботанічний заказник “Ліски” та ін.

Висновки. Короткий аналіз територій та об’єктів ПЗФ засвідчив, що природоохоронні об’єкти розміщені нерівномірно щодо площі території Задністров’я. Так, більшість природно-заповідних об’єктів розміщена на півдні та південному заході території дослідження, тоді коли східні та північно-східні райони Задністров’я майже не репрезентовані в природно-заповідному фонді.

Для ефективного функціонування мережі ПЗО і збереження ландшафтного та біотичного різноманіття на території Задністров’я необхідно провести конструктивні заходи. По-перше, в два рази збільшити площу ПЗФ регіону до середнього показника в Європі (15 %) [4]. Для цього потрібно створити нові ПЗО, передусім на території Ренійського (за рахунок включення водно-болотного угіддя оз. Кугурлуй до складу Дунайського біосферного заповідника) та Саратовського районів (за рахунок включення штучних лісових насаджень до складу ПЗФ); на території Тарутинського району перспективними для заповідання є Березинська та Кульбінська балки, Анівський ліс, урочище Малий Ярославець-2, які є унікальними осередками зростання рідкісних видів флори України [6, с. 79]; на території Білгород-Дністровського району сформувалися Дністровський та Будацький пересипи, які є унікальними й еталонними ландшафтами в світі, їх необхідно взяти під охорону. По-друге, необхідно збільшити площі екологічно нестабільних ПЗО до 50 га і зменшити їхню частку в ПЗФ Задністров’я. По-третє, треба усунути всі неточності в реєстрі, що не відповідають фактичним даним. По-четверте, зменшити антропогенне навантаження на ландшафти, скоротити сільськогосподарські угіддя, зокрема, рілля, ренатуралізувати малопродуктивні та деградовані землі. Виконання цих умов дасть можливість зберегти і збільшити біотичне і ландшафтне різноманіття території та забезпечити екологічно збалансований соціально-економічний розвиток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Блакберн А. А.* Сравнительный анализ природно-заповедного фонда Польши и Украины в аспекте формирования национальных экологических сетей / А. А. Блакберн, Т. С. Карпова // Заповідна справа в Україні. – 2009. – Т. 15. – Вип. 2. – С. 1–8.
2. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” – <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. *Злобін Ю. А.* Оцінка природно-заповідного фонду Сумської області / Ю. А. Злобін, С. М. Панченко, В. Г. Скляр // Заповідна справа на межі тисячоліть (сучасний стан,

- проблеми і стратегія розвитку) : матер. Всеукраїнської загальнотеоретичної та науково-практичної конференції, присвяченої виконанню державної Програми перспективного розвитку заповідної справи в Україні “Заповідники” / [за ред. М. П. Стеценко (гол. ред.) та ін.]. – Канів, 1999 – С. 51–54.
4. Ковальчук І. П. Природно-заповідний фонд території Мізоцького кряжу: сучасний стан, його картографічна модель, шляхи оптимізації функціонування / І. П. Ковальчук, Ю. М. Андрейчук, Б. С Жданюк // Природа Західного Полісся та прилеглих територій. – 2012. – № 9. – С. 374–381.
  5. Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2020 роки: Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 року.
  6. Мельник В. І. Шляхи поліпшення охорони флористичного різноманіття Південної Бессарабії / В. І. Мельник // Роль охоронювальних природних територій у збереженні біорізноманіття : матер. наук. конференції, присвяченої 75-річчю Канівського природного заповідника. – Канів, 1998. – С. 79–80.
  7. Пилипенко Г. П. Ландшафти Задністров'я (Особливості генезису та розвитку) / Г. П. Пилипенко // Вісн. Одеського держ. ун-ту. – 1999. – С. 64–68.
  8. Попова О. М. Результати інвентаризації природно-заповідного фонду Одеської області. I. Території загальнодерж. значення / О. М. Попова, В. П. Стойловський, В. О. Кузнецов // Заповідна справа в Україні. – 2005. – Т. 11. – Вип. 2. – С. 50–53.
  9. Стойловський В. П. Результати інвентаризації природно-заповідного фонду Одеської області. II. Заказники місцевого значення / В. П. Стойловський, О. М. Попова // Вісн. Одеського держ. ун-ту. Серія : Біологія. – 2005. – Т. 10. – Вип. 5. – С. 101–112.
  10. Толкачов В. А. Зміцнення управління та фінансової стійкості національної системи природоохоронних територій в Україні / В. А. Толкачов, М. П. Стеценко, О. О. Семенов // Заповідна справа в Україні. – 2012. – Т. 18. – Вип. 1–2. – С. 1–4.

Стаття надійшла до редакції 05.03.2014 р.

Доопрацьована 15.04.2014 р.

Прийнята до друку 26.06.2014 р.

CURRENT STATUS AND PROSPECTS IN THE LANDSCAPE CONSERVATION ON THE TERRITORY OF ZADNESTROV'YA

Halyna Pylypenko, Svetlana Todorova

*Ilya Mechnikov National University of Odessa,
Dvoryanska, 2, UA – 65068 Odessa, Ukraine*

The present state of the landscape and the structure of the network of protected areas in Zadnistrov'ya. Carried out a comprehensive quantitative and qualitative evaluation of objects of natural reserve fund study area. Established landscape-geographical representative of a network of protected sites.

Key words: landscapes, biological and landscape diversity, ecological network, protected areas, quantitative and qualitative assessment, Zadnistrov'ya, index insulyaryzovanosti, environmental index

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ СОХРАНЕНИЯ ЛАНДШАФТОВ НА ТЕРРИТОРИИ ЗАДНЕСТРОВЬЯ

Галина Пилипенко, Светлана Тодорова

*Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова,
ул. Дворянская 2, 65082 Одесса, Украина*

Проанализировано современное состояние ландшафтов и структуру сети природно-заповедных объектов на территории Заднестровья. Проведена комплексная количественная и качественная оценка объектов природно-заповедного фонда территории исследования. Установлено ландшафтно-географическую репрезентативность сети заповедных объектов.

Ключевые слова: ландшафты, биологическое и ландшафтное разнообразие, природно-заповедный фонд, количественная и качественная оценка, Заднестровье, индекс инсультризованности, природоохранный индекс.